

Mens, blödningar och flytningar

Flytningar är en vätska som kommer från underlivet. Det är bra och naturligt att ha flytningar i slidan. Du ska däremot alltid söka vård om du har flytningar från penisen.

Den här texten handlar främst om flytningar som du kan få efter puberteten.

Barn kan också ha flytningar. Läs under rubriken Flytningar från underlivet hos barn

Flytningar är en slemmig, vitaktig eller genomskinlig vätska som kommer från slidan. Flytningarna förändras vid kontakt med luften och får då en ljusgul till brunaktig färg.

Flytningar brukar lukta lite syrligt, ungefär som filmjölk. Det beror på att det finns skyddande bakterier i slidan som bildar mjölksyra, så kallade laktobaciller. De skapar en sur miljö som skyddar mot skadliga bakterier och infektioner.

Att ha flytningar är både bra och naturligt. Flytningarna gör slemhinnorna i slidan fuktiga, håller slidan ren och skyddar mot infektioner. Det är vanligtvis inget tecken på någon sjukdom att ha flytningar från slidan.

När du blir sexuellt upphetsad får du mer flytningar. Det kallas för lubrikation. De flytningarna brukar vara mer genomskinliga.

Flytningar börjar i puberteten och fortsätter hela livet

Flytningar från slidan börjar komma i <u>puberteten</u>, oftast innan den första <u>mensen</u>. Sedan har du flytningar resten av livet, men de minskar ju äldre du blir. Det är olika från person till person hur mycket flytningar man har.

Hormonerna i kroppen påverkar flytningarna

Ibland ändrar flytningarna utseende. Oftast beror det på vilken dag det är i din menscykel, till exempel om du har ägglossning. Perioden mellan mensens första dag och nästa mens första dag kallas menscykel. Menscykeln brukar vara mellan 21 och 35 dagar. <u>Läs om menscykeln</u>.

Hormonerna i kroppen kan också förändras av någon av de här anledningarna:

- Du använder <u>preventivmedel</u> som innehåller hormoner.
- Du är gravid.
- Du har kommit in iklimakteriet.

Efter klimakteriet kan slemhinnorna bli torra. Du kan också få en flytning om slemhinnorna är sköra.

Ibland kan förändrade flytningar bero på någon sjukdom

Sjukdomar och infektioner kan påverka flytningarna på olika sätt. Det kan till exempel vara:

Du kan få mer flytningar.

- Flytningarna kan byta färg.
- Flytningarna kan bli gryniga.
- Flytningarna kan börja lukta annorlunda.
- Flytningarna kan bli blodblandade.

Flytningar från <u>penisen</u> är nästan alltid ett tecken på en infektion. Du kan till exempel ha fått<u>klamydia</u> eller någon annan <u>könssjukdom</u> om du har haft oskyddat samlag.

Att det kommer en genomskinlig vätska ur urinröret när du blir sexuellt upphetsad beror däremot inte på någon sjukdom. Det kallas för försats, och är ingen flytning.

Du som har rikliga flytningar kan pröva följande saker:

- Använd barnolja eller intimolja i stället för tvål när du tvättar underlivet. Smörj på oljan och torka av innan du sköljer. Då blir du ren och skyddar dig från vattnet.
- Lufta underlivet om du tycker att du har f\u00f6r mycket flytningar eller k\u00e4nner att underlivet \u00e4r torrt.
- Använd inte kläder som sitter tajt runt underlivet.
- Använd tampong bara när du har mens, inte på grund av flytningar. Då är det bättre att byta underkläder oftare.

Du kan pröva receptfria läkemedel mot svamp om du vet att flytningarna beror på ensvampinfektion.

Det finns flera läkemedel för dig som är i klimakteriet och har fått förändrade flytningar. Du kan läsa mer i texten om läkemedel vid klimakteriebesvär.

Kontakta en vårdcentral eller en hud- och könsmottagning om du har ett eller flera av följande besvär:

- Du har flytningar från penisen.
- Du har flytningar från slidan som luktar illa.
- Du har flytningar från slidan som ändrar färg och inte går över efter tre dagar. Flytningarna kan då vara gröna, gula, grå, gryniga eller blodblandade.
- Du har haft symtom på svamp i slidan mer än två gånger på ett halvår.
- Du har haft oskyddat sex med någon och misstänker att du kan ha fått en könssjukdom.

Du som har besvär från slidan kan också kontakta engynekologisk mottagning. Du som är gravid kan kontakta din barnmorskemottagning.

Du kan också kontakta en <u>ungdomsmottagning</u>. Dit kan du gå om du är 12 eller 13 år tills du är mellan 20 och 25 år, det är olika på olika mottagningar.

Om det är bråttom

Sök genast vård på en vårdcentral eller jouröppen mottagning om något av följande stämmer in på dig:

- Du har förändrade flytningar från slidan, samtidigt som du har värk i nedre delen av magen och feber.
- Du använder tampong och får plötsligt hög feber, känner dig sjuk och får illaluktande flytningar. Ta ut tampongen på en gång och sök sedan vård.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då får du hjälp att bedöma dina symtom och råd om vad du kan göra själv.

Först får du träffa en barnmorska, sjuksköterska eller läkare. Hen ställer frågor för att kunna förstå vad som kan orsaka flytningarna. Du får också beskriva dina besvär.

Oftast behövs en undersökning för att se hur underlivet ser ut.

Om du har en slida tittar den som undersöker dig på slidans slemhinnor och livmodertappen för att se hur flytningarna ser ut.

Om du har en penis tittar den som undersöker dig på huden på penisen. Förhuden dras tillbaka om du inte är omskuren, och hen undersöker insidan av förhuden och ollonet.

Den som undersöker dig tar lite av flytningen och undersöker den i ett mikroskop. Hen kan också undersöka hur sura flytningarna är. Det brukar kallas att undersöka surhetsgraden eller pH-värdet.

Du får lämna olika typer av prover

Ofta får du lämna ett urinprov. Därför är det bra att inte ha kissat på minst en timme innan du kommer till mottagningen. Ett urinprov kan visa om du har till exempel en <u>urinvägsinfektion</u> eller en könssjukdom.

Ibland tas prov från livmodertappen för till exempel könssjukdomar eller cellförändringar.

Det finns olika typer av infektioner och besvär i underlivet som visar sig genom att flytningarna från slidan förändras.

Blodblandade flytningar kan bero på cellförändringar i livmoderns slemhinna.

Svamp i underlivet

<u>Svamp i underlivet</u> kan ge en vit, grynig flytning från slidan. Oftast kliar det och underlivet blir svullet och rött. Svamp i underlivet går oftast över av sig själv efter några dagar.

Bakteriell vaginos

<u>Bakteriell vaginos</u> ger flytningar från slidan som luktar illa och som kan vara gråvita. Flytningen kan också vara skummig. Flytningen märks ofta tydligast efter vaginala samlag utan kondom samt före och efter att du har haft mens.

Klamydia och gonorré

<u>Klamydia</u> och <u>gonorré</u> kan ge flytningar från penisen och ökade flytningar från slidan. Det kan också svida när du kissar. Ofta får man inga symtom alls, vilket gör att du kan ha de här infektionerna utan att veta om det.

Både klamydia och gonorré <u>överförs vid samlag</u> utan kondom. Därför är det bra att testa dig om du har haft samlag utan kondom med en ny partner.

Livmoderinfektion och äggledarinflammation

Både livmoderinfektion och <u>äggledarinflammation</u> kan göra att flytningarna förändras på flera sätt. Flytningarna kan bli gula, gröna eller börja lukta illa. Ibland kan du få blodblandade flytningar.

Ett vanligt symtom är också att få väldigt ont i nedre delen av magen. Det brukar göra mer ont när du anstränger dig. Du kan också få feber och känna dig sjuk.

Det kan bli en infektion i livmodern efter ett missfall, en abort eller en förlossning. En del kan få det efter att ha fått en spiral insatt, men det är mycket ovanligt.

Äggledarinflammation beror oftast på gonorré eller klamydia. Läs om äggledarinflammation.

Framfall

<u>Framfall</u> behandlas ibland med en ring som sitter i slidan och lyfter upp urinblåsan eller livmodern. Ringen kan ibland ge skavsår som kan leda till blodblandade flytningar. Skavsår kan också komma om slidan glipar och slemhinnorna skaver mot underkläderna. Sjukdomen är vanligast efter klimakteriet.

Mycket körtelslemhinna på livmodertappen

I de flesta fall sitter körtelslemhinnan inne i livmoderhalsen, men en del har mycket körtelslemhinna på livmodertappen. Det här kan ge ökade flytningar. De här flytningarna brukar inte lukta annorlunda.

Toxic shock syndrome

En kvarglömd tampong kan ge rikliga och mycket illaluktande flytningar. Du kan också få feber. Det här kallas för toxic shock syndrome eller TSS. Sjukdomen beror på att bakterier har fastnat i tampongen och börjat bilda bakteriegifter, så kallade toxiner. Toxic shock syndrome är väldigt ovanligt.

Lichen ruber och lichen sclerosus

<u>Erosiv lichen ruber</u> och <u>lichen sclerosus</u> är hudsjukdomar som kan ge sår i slidan eller slidöppningen. Såren kan göra att du får mer flytningar. Såren kan även göra att du får ont när du har vaginala samlag. Du kan också få vita fläckar i underlivet. De ger ofta en stark klåda.

Andra orsaker än sjukdomar

Flytningarna kan ändra utseende och mängd utan att det beror på någon sjukdom.

Ibland kan det kännas som att det blir mer flytningar efter vaginala samlag. Om du har haft vaginalt samlag och fått sperma i slidan så rinner sperman förr eller senare ut. Det här är alltså inte flytningar.

Du som är gravid kan få mer flytningarän du har haft förut. Det är vanligt och ofarligt.

<u>Du som ammar kan få torra slemhinnor</u>vilket ger mindre flytningar. Det beror på att hormonbalansen i kroppen förändras. Ofta kan en receptfri östrogenkräm hjälpa. Krämen köper du på ett apotek.

Du kan ibland behöva behandling för flytningarna. Vilken behandling du får beror på vad som har orsakat dem.

Antibiotika är den vanligaste behandlingen om flytningarna till exempel beror på någon könssjukdom.

Bakteriell vaginos behandlas med läkemedel som hämmar eller dödar bakterier. Dessa läkemedel kallas för antiseptika och <u>antibiotika</u>. Läs mer om behandling vid<u>bakteriell vaginos</u>.

En svampinfektion behandlas med läkemedel mot svamp.

<u>Lichen ruber</u> och <u>lichen sclerosis</u> är hudsjukdomar som kan ge sår i slidöppningen. De behandlas oftast med en stark kortisonkräm i underlivet.

En del har mycket körtelslemhinna på livmoderhalsen som kan ge ökade flytningar. Det kan läkaren eller gynekologen se vid en undersökning. Då tar hen bort den extra slemhinnan.

Insidan av slidan är täckt med ett sekret. När sekretet lämnar slidan kallas det för flytningar. Barn har vanligtvis inte flytningar från slidan förrän strax före första mensen. Flytningar som inte är missfärgad eller illaluktande går oftast över av sig själva.

Flytningar från slidan orsakas oftast av bakterier som vanligtvis finns i halsen. Bakterierna sprids ofta bland barn mellan ett och sex år. Bakterierna kommer till slidan genom att barnet rör vid underlivet. Flytningar samtidigt med att underlivet blir rött, svider eller att det gör mycket ont orsakas oftast av en typ av bakterier som kallas <u>streptokocker</u>. Pojkar kan få blödning från ändtarmsöppningen.

Springmask kan ibland ge flytningar.

Flytningar hos små barn kan också bero på att barnet har petat in ett föremål i slidan, till exempel en liten sten eller en legobit, men det är mycket ovanligt.

Nyfödda barn kan ofta ha lite flytningar från slidan de första dagarna. De flytningarna kan ibland vara blodblandade. Det går över efter några dagar.

Kontakta en <u>vårdcentral</u> eller en <u>jouröppen mottagning</u> så snart det går om barnet har ett eller flera av följande besvär:

- Flytningarna är missfärgade.
- Flytningarna luktar illa.
- Flytningarna går inte över.

Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Du kan också kontakta BVC till och med att barnet fyller 6 år.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då får du hjälp att bedöma dina symtom och råd om vad du kan göra själv.

De flesta flytningar från slidan hos barn behöver inte behandlas. Men ibland behövs behandling.

Barnet får behandling med antibiotika om flytningarna beror på en infektion av streptokocker.

Barnet behöver få behandling mot<u>springmask</u>. Det är ett receptfritt läkemedel som du kan köpa på ett apotek.

Ett föremål i slidan som ger flytningar behöver tas bort. Barnet kan behöva sövas för detta, men det är ovanligt.

Det gäller när läkaren ska kunna undersöka slidan om föremålet inte syns.

Du kan <u>söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning</u>du vill i hela landet. Ibland krävs det <u>remiss</u> till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du<u>förstå informationen</u> som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och <u>hur länge du kan behöva vänta på vård</u>.

Det finns ingen åldersgräns när ett barn får vara med och bestämma i en vårdsituation. Barnets rätt att bestämma själv hänger ihop med barnets mognad. Ju äldre barnet är desto viktigare är det att hen får vara delaktig i sin vård. För att kunna vara aktiv i vården och ta beslut är det viktigt att ni förstår informationen ni får av vårdpersonalen.

Du har möjlighet att <u>få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska</u> Du har också möjlighet att få <u>hjälp av en tolk om du har en hörselnedsättning</u>.

- Svamp i underlivet
- Springmask
- Klåda vid ändtarmens öppning
- Läs om flytningar på UMO.se

Senast uppdaterad:

2023-09-08

Redaktör:

Ida Friedmann, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Inga Sjöberg, gynekolog och förlossningsläkare, Ersboda hälsocentral, Umeå

Läs mer om besvär vid mens, blödningar och flytningar.

Kondom och femidom skyddar mot könssjukdomar. Använd kondom eller femidom om du har vaginala eller anala samlag med någon annan.

och smekningar, av dig själv eller någon annan.
På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.
Behandling av personuppgifter
Hantering av kakor
<u>Inställningar för kakor</u>
1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>

Lust till sex kan variera från person till person, och vara olika stark i olika perioder av livet. Sexuell upphetsning kan starta i hjärnan av olika upplevelser och tankar. Upphetsningen kan också starta i kroppen genom beröring